

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
23 ΙΟΥΛΙΟΥ 1992

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
125

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2072

Ρύθμιση επαγγέλματος ειδικού τεχνικού προθετικών και ορθωτικών κατασκευών και λοιπών ειδών αποκατάστασης και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

'Αρθρο 1

Ειδικός τεχνικός προθετικών ή ορθωτικών κατασκευών και άσκηση επαγγέλματος

1. Ειδικός τεχνικός προθετικών και ορθωτικών κατασκευών είναι ο τεχνικός, που έχει εξειδικευτεί να σχεδιάζει, μετρά, κατασκευάζει και εφαρμόζει προθετικά και ορθωτικά μηχανήματα, σύμφωνα με τις γραπτές οδηγίες και εντολές του παραγγέλλοντος ιατρού. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται λεπτομέρως τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των ειδικών προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης.

2. Το επάγγελμα του ειδικού τεχνικού προθετικών και ορθωτικών κατασκευών ασκείται ύστερα από άδεια του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Άδεια ασκήσεως επαγγέλματος δεν απαιτείται για τους κατά τη δημοσίευση του παρόντος εργαζόμενους σε κρατικά νοσοκομεία ή εξειδικευμένα προνοιακά ίδρυματα ν.π.δ., ν.π.ι.δ., Ι.Κ.Α., που ασκούν τα καθήκοντα τεχνικού ορθωτικών ή προθετικών κατασκευών.

3. Άδεια άσκησης επαγγέλματος ειδικού τεχνικού προθετικών και ορθωτικών κατασκευών χορηγείται χωρίς εξετάσεις σε Έλληνες πολίτες και σε ομογενείς εγκατεστημένους μονίμως στην Ελλάδα, ως και σε πολίτες των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφόσον κατέχουν πτυχίο ανώτατης ή ανώτερης ή μέσης τεχνικής επαγγελματικής σχολής της αλλοδαπής ειδικότητας προθετικών ή ορθωτικών

κατασκευών, που να καλύπτει εκπαίδευση διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών.

4. Σε περίπτωση που ιδρυθεί στην ημεδαπή ειδική σχολή προθετικών και ορθωτικών μηχανημάτων τριετούς τουλάχιστον το φοιτήσεως, οι απόφοιτοι αυτής δεν υπόκεινται σε εξετάσεις για τη λήψη άδειας ασκήσεως επαγγέλματος ενώπιον της υπό του άρθρου 2 προβλεπόμενης εξεταστικής επιτροπής.

'Αρθρο 2 Εξεταστική επιτροπή

1. Συνιστάται τριμελής εξεταστική επιτροπή, που λειτουργεί στην Αθήνα, στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αποτελείται από:

α. Έναν ιατρό φυσιάτρο ή ορθοπεδικό με βετή τουλάχιστον άσκηση της ειδικότητας, ως πρόεδρο.

β. Έναν υπάλληλο του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καπηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, που ασκεί καθήκοντα προϊσταμένου διευθύνσεως, ως μέλος.

γ. Έναν εξειδικευμένο επιστήμονα προτεινόμενο από το Δ.Σ. του Πανελλήνιου Βιοτεχνικού και Εμπορικού Συλλόγου Ορθοπεδικών, ως μέλος.

2. α. Για κάθε τακτικό μέλος συμπεριλαμβανόμενου και του προέδρου, ορίζεται και ένα αναπληρωματικό.

Ο πρόεδρος του Δ.Σ. του Πανελλήνιου Εμπορικού και Βιοτεχνικού Συλλόγου Ορθοπεδικών αναπληρώνεται πάντοτε από τον αντιπρόεδρο του συλλόγου αυτού.

β. Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με διετή θητεία, που δύναται να παραταθεί και για 2 ακόμη χρόνια.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται η διαδικασία των εξετάσεων, τυχόν άλλα αναγκαία δικαιολογητικά, που πρέπει να υποβάλλουν οι υποψήφιοι, πέραν των αναφερόμενων στις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 7 του νόμου αυτού και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία της εξεταστικής επιτροπής.

4. Οι εξετάσεις αποσκοπούν στην εξακρίβωση των γενικών

επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων τόύ υποψηφίου. Η αποτυχία του υποψηφίου σε πέντε εξεταστικές περιόδους συνεπάγεται τον οριστικό αποκλεισμό του από τις εξετάσεις.

Άρθρο 3

Ίδρυση και λειτουργία εργαστηρίων προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης

1. Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικού εργαστηρίου κατασκευών προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης χορηγείται μόνο σε όσους έχουν άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος του ειδικού τεχνικού προθετικών ή ορθωτικών κατασκευών.

2. Η άδεια χορηγείται από τον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή από άλλο κρατικό δραγού εξουσιοδοτούμενο προς τούτο από τον Υπουργό, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, όπως ορίζεται στο άρθρο 4.

3. Την ευθύνη λειτουργίας του εργαστηρίου έχει ο ειδικός τεχνικός προθετικών και ορθωτικών κατασκευών, στο όνομα του οποίου εκδίδεται η σχετική άδεια ανεξαρτήτως εάν πρόκειται περί ατομικής ή εταιρικής επιχειρήσεως οποιασδήποτε μορφής.

4. Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας εργαστηρίου προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης χορηγείται για συγκεκριμένο χώρο. Σε περίπτωση μεταστέγασης του εργαστηρίου η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας παύει να ισχύει και απαιτείται η χορήγηση νέας άδειας.

5. Εταιρείες εργαστηρίων προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης μπορούν να συσταθούν από οποιαδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εφόσον έχουν ως υπεύθυνο τεχνικό διευθυντή κάτοχο άδειας ειδικού τεχνικού προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης.

Η διάταξη αυτή δεν αφορά τις μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος λειτουργούσες εταιρείες, των οποίων κανένας μέτοχος δεν είναι ειδικός τεχνικός, υποχρεούμενες όμως, εντός έτους από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος, να έχουν σαν υπεύθυνο ειδικό τεχνικό διευθυντή κάτοχο άδειας ειδικού τεχνικού προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης.

Άρθρο 4

Προδιαγραφές χώρου εγκατάστασης εργαστηρίου προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης και εξοπλισμός

1. Το εργαστήριο προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης είναι ανεξάρτητο και αυτοτελές κατάστημα, εφοδιασμένο με τον κατάλληλο και απαραίτητο μηχανολογικό εξοπλισμό για την εκτέλεση των εργασιών, που αναλαμβάνει.

2. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός, οι προδιαγραφές του χώρου του εργαστηρίου, το απολύτως απαραίτητο τεχνικό προσωπικό, καθώς και η επιτροπή γνωμοδοτήσεως για τη χορήγηση σχετικής άδειας, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η ανωτέρω γνωμοδοτική επιτροπή αποτελείται από: ένα διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ένα μηχανικό του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έναν ιατρό, ορθοπεδικό ή φυσιάτρο, που ορίζεται από τον Υπουργό με τον αναπληρωτή του.

Πρόεδρος της ως άνω επιτροπής ορίζεται ο διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 5

Ανάκληση άδειας λειτουργίας εργαστηρίου προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης

Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας εργαστηρίου προθετικών ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης ανακαλείται εάν:

α. Ο δικαιούχος συνταξιοδοτηθεί.

β. Ο δικαιούχος καταστεί ανίκανος για εργασία και λάβει πλήρη σύνταξη. Στην περίπτωση, που δεν έχει τις προϋποθέσεις για πλήρη σύνταξη, διατίθεται την άδεια λειτουργίας εργαστηρίου, το οποίο θα διευθύνεται από τον ειδικό τεχνικό προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης, κάτοχο άδειας ασκησης επαγγέλματος, που θα είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία του και μέχρι να αποκτήσει ο δικαιούχος δικαίωμα για πλήρη σύνταξη.

γ. Το εργαστήριο λειτουργεί χωρίς τον απαραίτητο μηχανολογικό εξοπλισμό ή σε χώρο διάφορο εκείνου για τον οποίο χορηγήθηκε η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας.

δ. Ο δικαιούχος καταδικασθεί αμετακλήτως σε οποιαδήποτε ποινή για διάπραξη αδικήματος, που επιφέρει την έκπτωση από την υπηρεσία του δημόσιου υπαλλήλου, ή επιφέρει στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων, ή για παράβαση του νόμου περί ναρκωτικών.

ε. Ο δικαιούχος παύει να ασκεί το επάγγελμα του ειδικού τεχνικού προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης.

Άρθρο 6

Συνέχιση λειτουργίας εργαστηρίου προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης

Ο επιζών σύζυγος και τα τέκνα εργαστηριούχου ειδικού τεχνικού προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης εφόσον είναι ανήλικα ή σπουδάζουν και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, μπορούν να συνεχίσουν τη λειτουργία του εργαστηρίου, με την προϋπόθεση ότι ο αποθανών διατηρούσε το εργαστήριο μέχρι το θάνατό του. Στην περίπτωση αυτήν το εργαστήριο διευθύνεται από ένα διευθυντή τεχνικό προθετικών και ορθωτικών κατασκευών, κάτοχο άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, υπεύθυνο για τη λειτουργία του.

Άρθρο 7

Ειδικές ρυθμίσεις

1.a. Στους εμπειροτεχνίτες, που ασχολούνται με το επάγγελμα του ειδικού τεχνικού προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης και διατηρούν εργαστήριο κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, χορηγείται άδεια ασκήσεως επαγγέλματος χωρίς εξετάσεις, εφόσον διατηρούν το εργαστήριο τουλάχιστον επί επταετία συνεχώς ή έχουν ισόχρονη συνεχή προϋπηρεσία σε θέση υπεύθυνου αντίστοιχου εργαστηρίου. Η προϋπηρεσία αυτή διαπιστώνεται με τα εξής δικαιολογητικά:

I. Βεβαίωση με ημερομηνία έναρξης της εργασίας,
II. αντικείμενο της εργασίας,

III. διεύθυνση εργαστηρίου και υποκαταστημάτων.

β. Σε περίπτωση εταιρείας ή ατομικής επιχειρήσεως απαιτείται πιστοποιητικό Βιοτεχνικού ή Εμπορικού Επιμελητηρίου ή πιστοποιητικό έναρξης επιπτηδεύματος από Δ.Ο.Υ. με:

I. ημερομηνία εγγραφής,
II. αντικείμενο εργασιών.

γ. Υπεύθυνη δήλωση από τον ενδιαφερόμενο για όλα τα είδη προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης, που κατασκευάζει.

δ. Υπεύθυνη δήλωση για συνεργασία με ασφαλιστικά ταμεία, νοσοκομεία, ιδιωτικές κλινικές, ιδρύματα κ.λ.π., κέντρα αποκατάστασης, κρατικά εργοστάσια ή εργαστήρια. Οι αναφερόμενοι στην παράγραφο αυτή δεν απαιτείται να υποβληθούν σε εξετάσεις ενώπιον της επιτροπής του άρθρου 2.

2. Στους εμπειροτεχνίτες, που ασχολούνται με το επάγγελμα του ειδικού τεχνικού προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης και δεν διατηρούν εργαστήριο κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, χορηγείται άδεια ασκήσεως επαγγέλματος χωρίς εξετάσεις, εφόσον έχουν συνολική πενταετή προϋπηρεσία σε ανάλογα εργαστήρια του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα.

3. Στους εμπειροτεχνίτες που ασχολούνται με το επάγγελμα του ειδικού τεχνικού προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης, ανεξάρτητα αν διατηρούν ή όχι δικό τους εργαστήριο κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και έχουν συνολική διετή προϋπηρεσία σε ανάλογα εργαστήρια δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, χορηγείται άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, εφόσον επιτύχουν σε εξετάσεις ενώπιον της επιτροπής του άρθρου 2.

Η προϋπηρεσία των υπαγομένων στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου αυτού αποδεικνύεται κατά τη διαδικασία που προβλέπει η παράγραφος 4 ή η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού, για όσους διατηρούν δικό τους εργαστήριο.

4. Η πρακτική άσκηση αποδεικνύεται κατά περίπτωση:

α. Με πιστοποιητικό του αρμόδιου δημόσιου φορέα.

β. Με υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986, του υπεύθυνου του ιδιωτικού εργαστηρίου, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής από την αρμόδια αστυνομική αρχή και με βεβαίωση του αρμόδιου υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α., ότι ο υποψήφιος ήταν ασφαλισμένος ως ασκούμενος ή εργαζόμενος σε ιδιωτικό εργαστήριο προθετικών ή ορθωτικών κατασκευών.

γ. Με αγτίστοιχο πιστοποιητικό δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα της αλλοδαπής θεωρημένο από την αρμόδια ελληνική προξενική αρχή, στην περίπτωση που η πρακτική άσκηση ή εργασία πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό.

5. Οι έχοντες σε λειτουργία εργαστήρια, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποχρεούνται εντός εξαμήνου, από την έκδοση της απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 4 να ζητήσουν άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας.

6. Όσοι τύχουν άδειας ασκήσεως επαγγέλματος ειδικού τεχνικού προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, υποχρεούνται σε παρακολούθηση ταχύρυθμης εκπαίδευσης διάρκειας μέχρι ενός (1) έτους.

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και κάθε λέπτομέρεια σχετικά με την εκπαίδευση αυτή.

Άρθρο 8 Διάθεση ειδών αποκατάστασης

1. Τα επί παραγγελία τεχνητά μέλη άνω και κάτω άκρων, κηδεμόνες άνω-κάτω άκρων, αυχένος και κορμού, υποδήματα-πέλματα διαφόρων παθήσεων, καθώς και ζώνες οσφύος διατίθενται αποκλειστικά και μόνο από εργαστήρια ορθωτικών και προθετικών κατασκευών.

2. Η διάθεση προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης επιτρέπεται να γίνεται και από άλλα καταστήματα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εφόσον η

προμήθεια των ειδών αυτών έχει γίνει από εργαστήριο που λειτουργεί με άδεια της αρμόδιας αρχής είτε η εισαγωγή συνοδεύεται από πιστοποιητικό καταληλότητας χορηγού-μενο από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων ή το Τεχνολογικό Κέντρο Αναπήρων για τα προθετικά, ορθωτικά και λοιπά είδη αποκατάστασης.

Άρθρο 9 Ποινές

Οι ασκούντες το επάγγελμα χωρίς άδεια του ειδικού τεχνικού προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης τιμωρούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν τιμωρούνται βαρύτερα. Με την αυτή ποινή τιμωρούνται α) οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 8 του παρόντος νόμου και β) οι ειδικοί τεχνικοί προθετικών, ορθωτικών και λοιπών ειδών αποκατάστασης, που κάνουν κατασκευές χωρίς γραπτές οδηγίες και εντολές του θεράποντος ιατρού. Μετά την άσκηση ποινικής δίωξης κατά του υπεύθυνου ειδικού τεχνικού προθετικών και ορθωτικών κατασκευών, το αντίστοιχο εργαστήριο ή εμπορικό κατάστημα κλείνεται προσωρινά με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Άρθρο 10 Κέντρα αποθεραπείας και αποκατάστασης

1. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, δύνανται να ιδρύουν και να έχουν σε λειτουργία κέντρα αποθεραπείας και αποκατάστασης για την παροχή υπηρεσιών υγείας και νοσηλείας σε ασθενείς εσωτερικούς ή εξωτερικούς, που έχουν ανάγκη φυσικής αποκατάστασης και πάσχουν από παθήσεις του μυϊκού, νευρικού, κυκλοφοριακού, ερειστικού, αναπνευστικού συστήματος, καθώς και από νοητική στέρηση, χρονισμοποιώντας τα σύγχρονα μέσα και τις μεθόδους της ιατρικής αποκατάστασης. Στα κέντρα αυτά μπορεί να λειτουργούν ξενώνες αποκατάστασης για ασθενείς, που χρειάζονται επανέλεγχο.

2. Επιτρέπεται επίσης η ίδρυση και η λειτουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης για την παροχή ιατρικών και λοιπών φροντίδων, καθώς και για τη διημέρευση των ατόμων της προηγούμενης παραγράφου προς αποθεραπεία και ολοκλήρωση της θεραπείας αποκατάστασης, χωρίς διανυκτέρευση.

3. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ορίζονται οι προϋποθέσεις, οι όροι λειτουργίας και η διαδικασία ίδρυσης, λειτουργίας και μεταβίβασης των κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης και των κέντρων διημέρευσης, καθώς και το τυχόν ειδικό νοσήλειο ή έξοδα παραμονής στους ξενώνες.

4. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι προδιαγραφές λειτουργίας των κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, των κέντρων διημέρευσης και των ξενώνων και ο απαραίτητος εξοπλισμός, το αναγκαίο προσωπικό, οι απαραίτητοι χώροι και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

5. Επιτρέπεται η σύναψη συμβάσεων μεταξύ του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των κατά το άρθρο αυτό αναφερόμενων κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης για την παροχή των υπηρεσιών

τους σε ασφαλισμένους του Δημοσίου ή των εποπτευόμενων από το Υπουργείο αυτό ασφαλιστικών οργανισμών, βάσει ειδικών συμφωνιών ως προς το ύψος του νοσηλείου και τις λοιπές προσφερόμενες υπηρεσίες.

Άρθρο 11

Ίδρυση νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου

1. Δύνανται να ιδρύονται μονάδες κοινωνικής προστασίας με τη μορφή του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου (ν.π.ι.δ.) για την εξυπηρέτηση πάσης φύσεως σκοπών του τομέα κοινωνικής πρόνοιας υπαγόμενες στην εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας. Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

2. Κοινωφελείς οργανισμοί, που εδρεύουν στην άλλοδαπή και που ο σκοπός τους εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δύνανται να θέτουν σε λειτουργία παραρτήματα στην Ελλάδα ή να συνάπτουν σχετικές συμβάσεις συνεργασίας με λειτουργούντα ήδη νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου παρεμφερούς σκοπού.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εξωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού ρυθμίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις εγκατάστασης και λειτουργίας των παραρτημάτων αυτών, το επιτελούμενο έργο και κάθε άλλη σχετική λειτουργία.

3. Όπου υλοποιείται πρόγραμμα κοινωνικής προστασίας με τη συμμετοχή περισσότερων νομικών προσώπων αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή με συνεργασία των νομικών αυτών προσώπων με ο.τ.α. ή άλλους φορείς, δύνανται να συνιστάται εταιρεία του αστικού κώδικα διεπομένη από τις οικείες διατάξεις. Τα ανωτέρω ισχύουν και σε κάθε περίπτωση που τα προγράμματα χρηματοδοτούνται από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

Άρθρο 12

Επωνυμία-σκοπός-λειτουργία ν.π.ι.δ.

Με προεδρικά διατάγματα εκδίδομενα με πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ορίζονται ο οργανισμός, η επωνυμία των μονάδων του προηγούμενου άρθρου, ο σκοπός και τα μέσα εκπληρώσεως αυτών, η σύνθεση, οι αρμοδιότητες, ο τρόπος λειτουργίας των διοικητικών συμβούλιων και των οργάνων τους, η διάρθρωση των υπηρεσιών, οι πόροι των μονάδων, ο τρόπος διαχείρισης της περιουσίας τους, οι προμήθειες, κατασκευές, αγορά ή μίσθωση των αναγκαίων κτιρίων για τη στέγαση αυτών και οποιοδήποτε άλλο θέμα αφορά στην οργάνωση, στη λειτουργία και στην εξυπηρέτηση του σκοπού τους.

Άρθρο 13

Επέκταση διατάξεων

Οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τα νοσηλευτικά ιδρύματα σε ό,τι αφορούν τις προσωρινές προσλήψεις νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού, εφαρμόζονται αναλόγως και στα προνοιακά ιδρύματα.

Άρθρο 14

Μετατροπή μονάδων πρόνοιας

1. Από της ισχύος του παρόντος τα θεραπευτήρια χρονίων παθήσεων, που ευρίσκονται εν λειτουργία μπορούν σταδιακά να μετονομάσθούν και μετασχηματισθούν σε κέντρα αποθεραπείας- αποκατάστασης, ανάλογα με τις ανάγκες, αφού

προηγουμένως εξοπλισθούν και στελεχωθούν με το αναγκαίο επιστημονικό και λοιπό προσωπικό.

2. Οι οίκοι ευηγρίας μπορούν σταδιακά και όπου υπάρχει ανάγκη να μετασχηματισθούν και μετονομασθούν σε οίκους διαμονής και φιλοξενίας ηλικιωμένων και χρονίως πασχόντων.

Οι πτέρυγες για κάθε κατηγορία περιθαλπομένων θα είναι σαφώς διαχωρισμένες και μόνο οργανικά και λειτουργικά θα είναι συνδεδεμένες για την καλύτερη παροχή επιστημονικών και λοιπών φροντίδων στους περιθαλπομένους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται όλες οι λεπτομέρειες λειτουργίας, στελέχωσης κ.λπ. των κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, που προέρχονται από τη μετονομασία και μετασχηματισμό των θεραπευτήριων χρονίων παθήσεων και οίκων ευηγρίας.

Άρθρο 15

Ιατροί θεραπευτήριων χρονίων παθήσεων

1. Όπου από τους οργανισμούς των θεραπευτήριων χρονίων παθήσεων ν.π.δ.δ. που λειτουργούν σήμερα προβλέπονται δύο θέσεις ιατρών φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης, εφόσον δεν υπάρχουν υποψήφιοι της ειδικότητας αυτής για να τις καταλάβουν, η μία θέση μπορεί να καταληφθεί από ιατρό ορθοπεδικό και για θητεία μέχρι 3 ετών το πολύ. Σε περίπτωση, που δεν υπάρχουν υποψήφιοι ιατροί ορθοπεδικοί, η θέση μπορεί να καλυφθεί από ιατρό νευρολόγο ή ρευματολόγο.

2. Στο τέλος του άρθρου 8 του ν. 1902/1990 (ΦΕΚ 138 Α') προστίθεται παράγραφος 6, που έχει ως εξής:

6. Ειδικά ως όριο ηλικίας, πέραν του οποίου δεν επιτρέπεται πρόσληψη ιατρών στα θεραπευτήρια χρονίων παθήσεων και στους οίκους ευηγρίας ορίζεται το ισχύον για τους προσλαμβανόμενους στα νοσηλευτικά ιδρύματα ιατρούς του Ε.Σ.Υ. στο βαθμό του επιψεληπή Α".

Άρθρο 16

Πρόσληψη προσωπικού σε προνοιακά ιδρύματα

1. Στα πάσης φύσεως προνοιακά ιδρύματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τα οποία περιθάλπουν, εκπαιδεύουν, καταρτίζουν ή νοσηλεύουν άτομα με ειδικές ανάγκες επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων του πάσης φύσεως επιστημονικού, ιατρικού, νοσηλευτικού ή παραϊατρικού προσωπικού κατ' επίσκεψη ή επί ωρομισθία ή κατά μερική απασχόληση με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, μόνο εφόσον παρά την προκήρυξη, δεν έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον για την κάλυψη των θέσεων αυτών.

2. Οι κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου προσλήψεις γίνονται βάσει των εκάστοτε ισχουσών διατάξεων.

3. Το κατά τις διατάξεις του παρόντος προσλαμβανόμενο προσωπικό παύει να προσφέρει τις υπηρεσίες του όταν γίνει η πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων της αντίστοιχης ειδικότητας.

4. Το ύψος της αμοιβής καθορίζεται από τις εκάστοτε συλλογικές συμβάσεις εργασίας είτε από τις διατάξεις περί κατ' επίσκεψη αμοιβής εφόσον πρόκειται περί ιατρών.

Άρθρο 17

Τεχνικές επαγγελματικές νοσηλευτικές σχολές

1. Με προεδρικό διάταγμα εκδίδομενο μετά από πρόταση

του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, δύνανται να συνιστώνται τεχνικές επαγγελματικές νοσηλευτικές σχολές αποκαταστάσεως για άτομα με ειδικές ανάγκες (Τ.Ε.Ν.Σ.Α.) διετούς φοιτήσεως και καθορίζεται η οργάνωση και λειτουργία τους. Οι σχολές αυτές αποτελούν παραπήματα των ν.π.δ.δ. ή ν.π.ι.δ. κοινωφελούς χαρακτήρα νοσηλείας προς αποκατάσταση ατόμων με ειδικές ανάγκες του τομέα πρόνοιας ή υγείας, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και λειτουργούν υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου αυτού.

2. Με προεδρικό διάταγμα εκδιδόμενο με πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται κυρίως τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοιτούντων από τις σχολές της προηγούμενης παραγράφου και το εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα.

3. Όλα τα έσοδα και οι δαπάνες των δια του παρόντος συνιστώμενων σχολών βαρύνουν τον προϋπολογισμό του ιδρύματος στα πλαίσια του οποίου λειτουργούν και στον οποίο εγγράφονται κάθε χρόνο για το σκοπό αυτόν οι αναγκαίες πιστώσεις σε ειδικό φορέα και κωδικούς αριθμούς.

4. Για την εισαγωγή των μαθητών στις ως άνω σχολές, απαιτείται απολυτήριο τουλάχιστο γυμνασίου. Για την επιλογή κάθε υποψηφίου λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του απολυτηρίου σε ποσοστό 60%, προφορική συνέντευξη από την οποία προκύπτει η κλίση του ενδιαφερομένου να ασχοληθεί με άτομα με ειδικές ανάγκες σε ποσοστό 20% και η ύπαρξη κοινωνικών κριτήριων κατά 20%. Ως κριτήρια της τελευταίας περιπτώσεως λαμβάνεται υπόψη η ίδιότητα του υποψηφίου ως τέκνου ή αδελφού ατόμων με ειδικές ανάγκες, τέκνου πολυτέκνων, τέκνου αναπτήρων με αναπτηρία άνω του 67%, τέκνου που στερείται του ενός γονέων ή τέκνου οικονομικά αδυνάτων γονέων με βάση τις ισχύουσες διατάξεις και η εντοπιότητα. Η επιλογή διενεργείται από επιτροπή που αποτελείται από:

α. τον πρόεδρο του ιδρύματος στα πλαίσια του οποίου λειτουργεί η σχολή, ως προέδρου,
β. τον προϊστάμενο της διεύθυνσης ατόμων προστασίας με ειδικές ανάγκες και ηλικιωμένων του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και
γ. ιατρό οριζόμενο-από τον οικείο ιατρικό σύλλογο.

Άρθρο 18

Ασφαλιστική κάλυψη ατόμων με ειδικές ανάγκες

1. Τέκνα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων φορέων κοινωνικής ασφάλισης που είναι άτομα με ειδικές ανάγκες και έχουν αναπτηρία τουλάχιστον 67%, διατηρούν το δικαίωμα για λήψη παροχών από τους παραπάνω φορείς ως μέλη οικογένειας έστω και εάν εργάζονται ή απασχολούνται ακόμη με σκοπό βιοποριστική εργασία ή την εργασιοθεραπεία ή απασχολησιοθεραπεία.

2. Τα παραπάνω άτομα εφόσον ασφαλίζονται από δική τους εργασία επιλέγουν για τη λήψη παροχών είτε τους φορείς της προηγούμενης παραγράφου είτε τους φορείς στους οποίους ασφαλίζονται άμεσα, διατηρούν δε τη δυνατότητα επανεπιλογής φορέα οποτεδήποτε. Σε περίπτωση διακοπής της ασφαλιστικής εργασίας επανακτούν την ασφαλιστική και συνταξιοδοτική τους κάλυψη από τους φορείς της παρ. 1.

3. Άτομα με ειδικές ανάγκες με ποσοστό αναπτηρίας τουλάχιστον 67%, που επιδοτούνται με προνοιακό ή άλλο επίδομα, διατηρούν το επίδομά τους αυτό και όταν εργά-

ζονται είτε σαν υπάλληλοι σε εργοδότη είτε εργάζονται μόνοι τους σε δικό τους εργαστήριο οικοτεχνία, ελεύθερο επάγγελμα ή υποβάλλονται σε φυσικοθεραπεία, εργοθεραπεία, απασχολησιοθεραπεία, λογοθεραπεία, ημερήσια φύλαξη και ψυχολογική στήριξη.

Άρθρο 19

Παρατείνεται η προθεσμία που ορίζεται από την παρ. 1 των αρ. Γ5δ/οικ.2605/23-9-1987 (ΦΕΚ 577/4-11-1987 τ.Β') και αρ. Γ5δ/οικ.894/22-3-1988 (ΦΕΚ 180/1-4-1988 τ.Β') κοινών υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες κυρώθηκαν με το άρθρο 12 του ν. 1807/1988 για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών από την ημέρομηνία δημοσίευσης της αρ. Γ5δ/418/21-2-1989 (ΦΕΚ 150/24-2-1989 τ.Β') όμοιας απόφασης, ήτοι από 24-2-1989 μέχρι 24-5-1989.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Άρθρο 20 Χορήγηση καρτών ελεύθερης διακίνησης

1. Παρέχεται το δικαίωμα δωρεάν διακίνησης από 1.1.91 έως 31.12.92 με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας του ΟΑΣ και του ΟΑΣΘ σε άτομα με ειδικές ανάγκες που διαμένουν μόνιμα στις περιοχές που εξυπηρετούνται από τους φορείς αυτούς και έχουν ποσοστό αναπτηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, καθώς και στους συνοδούς των οικιατρών.

2. Δεν δικαιούνται δωρεάν διακίνηση με τα αστικά μέσα συγκοινωνίας των ανωτέρω φορέων τα εξής άτομα με ειδικές ανάγκες:

α. Όσοι είναι κάτοχοι ιδιωτικής χρήσεως επιβατικού αυτοκινήτου το οποίο απόκτησαν ατελώς ως άτομα με ειδικές ανάγκες, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, με εξαίρεση τους εργαζομένους.

β. Οι προσωρινώς ανάπτηροι, εφόσον η αναπτηρία τους κατά τη γνωμάτευση αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής είναι διάρκειας μικρότερης των δύο ετών.

γ. Οι έχοντες επήσιο ακαθάριστο ατομικό ή οικογενειακό εισόδημα, από οποιαδήποτε πηγή μεγαλύτερο των 2.500.000 δρ., εξαιρούμενων των πολυτέκνων.

Το ύψος του εισοδήματος αποδεικνύεται με την προσκόμιση φωτοαντιγράφου του εκκαθαριστικού σημειώματος της οικείας οικονομικής εφορίας ή με υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος δεν υποχρεούται στην υποβολή φορολογικής δηλώσεως.

3. Οι δικαιούχοι δικαιούνται δωρεάν εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδική κάρτα απεριόριστων διαδρομών, που χορηγείται σε αυτούς από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 21

Νέοι δικαιούχοι

1. Η διαπίστωση της φύσης και των ποσοστών αναπτηρίας των νέων δικαιούχων γίνεται:

α. Προκειμένου περί ασφαλισμένων του Δημοσίου, ανασφαλίστων ή ατόμων ασφαλισμένων σε ασφαλιστικό φορέα στον οποίο δεν λειτουργεί υγειονομική επιτροπή από τις πρωτοβάθμιες υπηρεσιακές υγειονομικές επιτροπές (π.δ. 611/1977) ή από υγειονομική επιτροπή των Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας.

β. Προκειμένου περί ασφαλισμένων στο ΙΚΑ, τον ΟΓΑ ή

οποιοδήποτε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο, από υγειονομική επιτροπή των φορέων αυτών.

2. Κατά των απορριπτικών γνωματεύσεων των πρωτοβάθμιων υγειονομικών επιτροπών, οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να προσφύγουν ενώπιον της κατά περίπτωση αρμόδιας δευτεροβάθμιας υγειονομικής επιτροπής εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της γνωμάτευσης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής.

'Αρθρο 22

Υπογραφή συμβάσεων - δικαιολογητικά πληρωμής

Ο Υπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνάπτει συμβάσεις με τους αρμόδιους συγκοινωνιακούς φορείς για τη δωρεάν διακίνηση των δικαιούχων ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Με τις συμβάσεις αυτές καθορίζονται:

α. Οι δροι και οι προϋποθέσεις διάθεσης, χρήσης και ανανέωσης των καρτών απεριόριστων διαδρομών.

β. Η αποζημίωση που πρέπει να καταβάλει το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε κάθε συγκοινωνιακό φορέα με τον οποίο έχει συνάψει σύμβαση.

γ. Ο τρόπος, η διαδικασία και τα απαιτούμενα σε κάθε περίπτωση δικαιολογητικά καταβολής της αποζημίωσης στους συγκοινωνιακούς φορείς.

δ. Κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τη διάθεση και χρήση των καρτών δωρεάν διακίνησης και τη διαδικασία καταβολής της αποζημίωσης.

'Αρθρο 23

Εγγραφή πιστώσεων

Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εγγράφονται κατ' έτος οι απαιτούμενες πιστώσεις για την καταβολή της αποζημίωσης στους συγκοινωνιακούς φορείς με τους οποίους έχει υπογραφεί σχετική σύμβαση.

'Αρθρο 24

Μεταβατικές διατάξεις

1. Στα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα οποία έχουν ήδη εξετασθεί από οποιαδήποτε πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή του άρθρου 21 και στα οποία έχει χορηγηθεί ποσοστό αναπτρίας 67% και δεν συντρέχουν οι περιορισμοί που αναφέρονται στην παρ.2 του άρθρου 20, χορηγείται κάρτα δωρεάν διακίνησης χωρίς καμία άλλη διατύπωση.

2. Με εγκύλιο του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

3. Η ισχύς των άρθρων 20, 21, 22, 23 και 24 άρχεται από 18 Σεπτεμβρίου 1990.

'Αρθρο 25

Δελτία κινήσεως ατόμων με ειδικές ανάγκες

Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι δροι, οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και η διαδικασία παροχής των, υπό της παραγράφου 2 της υπ' αριθμ. 99/22-8-1990 Π.Υ.Σ. ΦΕΚ 109/1990 τ.Α', δικαιωμάτων και χορηγήσεων σχετικών δελτίων, οι αστικές, υπεραστικές, σιδηροδρομικές και αεροπορικές γραμμές στις οποίες θα ισχύουν αυτά, όπως και το ποσοστό συμμετοχής των κατόχων δελτίων ελεύθερης κυκλοφορίας στο αντίτυπο του εκάστοτε ισχύοντος εισιτηρίου, καθώς και κάθε-λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

'Αρθρο 26

Σε νοσηλευθέντες με ειδικές παθήσεις ασθενείς εντός ή εκτός των κρατικών νοσηλευτικών ιδρυμάτων, που έχουν ανάγκη τακτικής παρακολούθησης λόγω των ειδικών αυτών παθήσεων, παρέχεται η δυνατότητα να χορηγούνται τα βασικά φάρμακα και από τα φαρμακεία των κρατικών νοσηλευτικών ιδρυμάτων. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από γνώμη του Πανελλήνιου Φαρμακευτικού Συλλόγου καθορίζονται τα φάρμακα αυτά.

Η ισχύς του εδαφίου αυτού αρχίζει από 1-1-91.

'Αρθρο 27

Στο άρθρο 9 του ν. 1965/1991 προστίθεται παράγραφος 9, η οποία έχει ως εξής:

"9. Επιτρέπεται η υπό εισαγωγέων, παραγωγών ή αντιπροσώπων εισαγωγή, εναποθήκευση και εμπορία φαρμακευτικών προϊόντων παραγομένων, εισαγομένων δι' ίδιον λογαριασμό ή δια λογαριασμό τρίτων, εφόσον τηρούνται οι υπό του νόμου προβλεπόμενες προϋποθέσεις".

'Αρθρο 28

Τα Ν.Π.Ι.Δ. κοινωφελούς χαρακτήρα, που προσφέρουν υπηρεσίες στη δημόσια υγεία, έχουν το δικαίωμα αδείας λειτουργίας Μικροβιολογικών Βιοχημικών Ανοσολογικών Εργαστηρίων προς εξυπηρέτηση του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, η οποία εκδίνεται βάσει του κειμένων διατάξεων και μετά από απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

'Αρθρο 29

Συνιστάται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, πενταμελές υπηρεσιακό συμβούλιο αρμόδιο για τα παρακάτω θέματα υπηρεσιακής κατάστασης, γιατρών του κλάδου Ε.Σ.Υ. όλων των κατηγοριών:

1. Χορήγηση κανονικής αδείας απουσίας άνευ αποδοχών μέχρι τριάντα (30) ημέρες συνολικά κατ' έτος.

2. Δυνητική θέση σε αργία και επαναφορά από αυτήν για τις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 192 του π. δ/τος 611/1977.

3. Απόδοση παρακρατηθεισών αποδοχών των επαναφερομένων εκ της αργίας.

4. Θέση σε διαθεσμόπτη λόγω νόσου.

5. Απόλυτη λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας.

6. Θέματα που προβλέπονται από τις διατάξεις του π. δ/τος 611/1977 και δεν επιλαμβάνονται άλλα συμβούλια.

Το ανωτέρω συμβούλιο αποτελείται από:

α) Έναν αντιπρόεδρο, σύμβουλο ή πάρεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου ή αρεοπαγίτη ή αντιπρόεδρο, σύμβουλο ή πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή ένα σύμβουλο ή πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του.

β) Τον πρόεδρο του Πανελλήνιου Ιατρικού Συλλόγου με αναπληρωτή του τον αντιπρόεδρο ή τον πρόεδρο της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας με αναπληρωτή του τον αντιπρόεδρο, όταν θα εξετάζονται θέματα οδοντιάτρων.

γ) Τον πρόεδρο της Ομοσπονδίας Ενώσεων Νοσοκομειακών Γιατρών Ελλάδος με αναπληρωτή του τον αντιπρόεδρο.

δ) Δύο ανωτέρους υπαλλήλους με Α' βαθμό του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που

ορίζονται από τον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής.

Η συγκρότησή του γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Χρέει εισιτηρητή στο συμβούλιο εκτελεί ο διευθυντής της Διεύθυνσης Προσωπικού του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή ο νόμιμος αναπληρωτής του.

Γραμματέας του Συμβουλίου ορίζεται με την απόφαση συγκρότησής του υπάλληλος καπηγορία ΠΕ με Α' ή Β' βαθμό του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 30

Στέγες αυτόνομης διαβίωσης για άτομα με ειδικές ανάγκες

1. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων φυσικά ή νομικά πρόσωπα μπορούν να ιδρύουν και να έχουν σε λειτουργία στέγες αυτόνομης διαβίωσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή με μορφή ιδιωτικών επιχειρήσεων για άτομα με ειδικές ανάγκες.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Οικονομικών και Εργασίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, ρυθμίζονται οι δροι και οι προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία των στεγών αυτόνομης διαβίωσης και κυρίως το αναγκαίο πρωταρικό, τα στεγαζόμενα ή περιθαλπόμενα άτομα, οι αναγκαίοι πόροι, ο κανονισμός εσωτερικής λειτουργίας και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 31

Μεταφορές βαρέως ασθενών

1. Τα ασφαλιστικά ταμεία υποχρεούνται να καταβάλλουν τις δαπάνες μεταφοράς των βαρέων ασθενών ασφαλισμένων τους που μεταφέρονται με αεροπορικό ή άλλο μέσο.

Το Δημόσιο υποχρεούται σε καταβολή της δαπάνης για τις μεταφορές: α) των ασφαλισμένων του Δημοσίου, β) των ανασφαλίστων οικονομικά αδυνάτων, γ) των αλλοδαπών, εφόσον δεν ρυθμίζεται άλλως από διακρατικές συμφωνίες, και δ) των μεταφερθέντων και μεταφερομένων για τους οποίους δεν προκύπτει ότι υπάγονται σε συγκεκριμένο ασφαλιστικό φορέα.

2. Η διαδικασία, ο τρόπος, οι φορείς και οι λοιπές λεπτομέρειες για την πραγματοποίηση των μεταφορών βαρέων περιστατικών θα καθορισθούν με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3. Οι δαπάνες καταβάλλονται από τους οικείους ασφαλιστικούς φορείς ή το Δημόσιο και στην περίπτωση ακόμη που η μεταφορά δεν πραγματοποιείται για οποιονδήποτε λόγο.

4. Οι δαπάνες αερομεταφοράς βαρέως ασθενών, που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι της δημοσιεύσεως του παρόντος και δεν έχουν εξοφληθεί λόγω ελλειπών δικαιολογητικών, βαρύνουν τον προϋπολογισμό των υπόχρεων ασφαλιστικών φορέων και εξοφλούνται από αυτούς, εφόσον προσκομιστούν τα τιμολόγια ή οι σχετικές καταστάσεις του μεταφορέων.

Ειδικότερα οι ανεξόφλητες, λόγω ελλειπών δικαιολογητικών, δαπάνες για αερομεταφορές βαρέων ασθενών, που βαρύνουν το Δημόσιο και πραγματοποιήθηκαν μέχρι 31-12-91, θα καλυφθούν από τις πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 32

1. Τα πάσης φύσεως προνοιακά επιδόματα, τα οποία καταβάλλονται από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων λόγω αναπτρίας, πλην του επιδόματος καυσίμων, προσαυξάνονται κατά τριάντα τοις εκατό για κάθε επιδοτούμενο άτομο, εφόσον στην ίδια οικογένεια επιδοτούνται δύο τουλάχιστον άτομα και συνοικούν.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 33

1. Οι νοσηλευτικές και υγειονομικές μονάδες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συνεργάζονται και παρέχουν στήριξη σε προνοιακά ιδρύματα και προνοιακές μονάδες, που λειτουργούν με τη μορφή νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι λεπτομέρειες της συνεργασίας και της στήριξης.

Άρθρο 34

Στο άρθρο 3 του ν. 2012/1992 προστίθεται νέα παράγραφος με αριθμό 4 ως ακολούθως:

"4. Το Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο από της δημοσίευσης του ν. 2012/1992 (ΦΕΚ 28 Α') δεν υπάγεται στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός επανοριθέτηθηκε με το άρθρο 51 του ν. 1892/1990 και συμπληρώθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 1943/1991.

Άρθρο 35

Χρηματοδότηση νοσηλευτικών ιδρυμάτων

1. Δια προεδρικού διατάγματος, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εντός έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζεται ενιαίο οικονομικό πρόγραμμα χρηματοδότησεως των νοσηλευτικών ιδρυμάτων της χώρας.

2. Δια του αυτού προεδρικού διατάγματος καθορίζονται ειδικότερα τα νοσηλευτικά ιδρύματα που δύνανται να συμμετέχουν στο πρόγραμμα, οι φορείς χρηματοδότησης εις βάρος των προϋπολογισμών των οποίων εξασφαλίζονται οι πιστώσεις, τα κριτήρια αναλογισμού του ύψους των πιστώσεων σε σχέση με τις συναρτήσεις παραγωγής και παραγωγικότητας των υπηρεσιών των νοσηλευτικών ιδρυμάτων προς τους φορείς χρηματοδότησης, η διαδικασία της χρηματοοικονομικής εγγραφής διακινήσεως και διαθέσεως των πιστώσεων και η διαδικασία ελέγχου της ανταποδοτικότητας των νοσηλευτικών ιδρυμάτων προς τις χορηγούμενες εις αυτά πιστώσεις.

3. Η ένταξη των φορέων χρηματοδότησης και των νοσηλευτικών ιδρυμάτων στο πρόγραμμα δύναται να είναι σταδιακή κατά ομάδα φορέων και νοσηλευτικών ιδρυμάτων ή κατά νομική περιφέρεια ή κατά νομό, θα πραγματοποιείται δε διά κοινών υπουργικών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κάθε συναρμόδιου υπουργού εκδιδομένων μετά από γνώμη των οικείων φορέων και αφού προηγηθεί οικονομοτεχνική μελέτη σκοπιμότητας κατά τα εις το άνω προεδρικό διάταγμα ορισθησόμενα.

4. Οι κείμενες περί δημοσίου λογιστικού διατάξεις θα εξακολουθούν να εφαρμόζονται.

Άρθρο 36

Υπαγωγή των Τ.Ε.Σ.Ε.Α. του Ε.Ι.Α.Α. στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

1. Οι Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές Ειδικής Αγωγής (Τ.Ε.Σ.Ε.Α.) του Εθνικού Ιδρύματος Αποκατάστασης Αναπήρων (Ε.Ι.Α.Α.) Ν.Π.Δ.Δ. οι οποίες ανήκουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και λειτουργούν σύμφωνα με το π.δ. 293/1988 (ΦΕΚ 136 Α'), το ν.1566/1985 και την παράγραφο 1 του άρθρου 30 του ν.1824/1988 μετατρέπονται σε Δημόσιες Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές Ειδικής Αγωγής και υπάγονται εφεξής στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο αναλαμβάνει από της μετατροπής όλα τα έξοδα διοικήσεως και λειτουργίας αυτών.

2. Οι σχολές της προηγούμενης παραγράφου θα χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις στις οποίες λειτουργούν έως σήμερα και μετά την ένταξή τους στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μέχρις ότου δημιουργηθούν νέες εγκαταστάσεις με την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή.

Η παραχώρηση των ως άνω εγκαταστάσεων ισχύει για μία 5ετία, δυναμένη να παραταθεί για 5 ακόμα έτη με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και μετά γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ι.Α.Α..

3. Η κοινωνική μέρψιμη, η ιατρική βοήθεια και κάθε είδος παροχών, που παρέχονται στους μαθητές των Τ.Ε.Σ.Ε.Α. από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα εξακολουθούν να παρέχονται για δύο χρόνο οι αναφερόμενες στην παρ. 1 του παρόντος σχολές στεγάζονται στις εγκαταστάσεις του Ε.Ι.Α.Α..

4. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, οι θέσεις του μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού, που υπηρετεί κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού στις Τ.Ε.Σ.Ε.Α., καταργούνται από το Ε.Ι.Α.Α. και μεταφέρονται σε αντίστοιχες θέσεις του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. Το εκπαιδευτικό προσωπικό της ήπιας προηγούμενης παραγράφου εντάσσεται με το βαθμό που κατέχει στις αντίστοιχες θέσεις του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και επιλέγει αν θα εξακολουθήσει να διατηρεί το ασφαλιστικό καθεστώς που κατέχει ή θα υπαχθεί στα αντίστοιχα ταμεία της νέας υπηρεσίας του.

Άρθρο 37

Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (ν.π.δ.δ.) και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (ο.τ.α.) επιτρέπεται να αναθέτουν με σύμβαση έργου, κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, την εκτέλεση του έργου της καθαριότητας κτηριακών εγκαταστάσεων και των παραρτημάτων τους σε ειδικά συνεργεία καθαρισμού, εφόσον η αμοιβή του αναδόχου δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη δαπάνη για την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων του οικείου κλάδου ή ειδικότητας. Αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον από εταιρείες ή επιχειρήσεις, επιτρέπεται η ανάθεση με σύμβαση έργου σε ιδιώτες επαγγελματίες.

Άρθρο 38

Από τις διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 1882/1990 προστατεύονται και οι πάσχοντες από σιδηροβλαστική αναιμία, όπως ακριβώς και οι πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία.

Άρθρο 39

Στο άρθρο 43 του ν. 1759/1988, προστίθεται νέα παράγραφος με αριθμό 4, που έχει ως εξής:

"4. Γιατροί του Κλάδου Ε.Σ.Υ. με ειδικότητα που συμπλήρωσαν τέσσερα συνεχή έτη στον ίδιο βαθμό σε νοσοκομεία αγόνων Α' περιοχών, μπορούν ύστερα από αίτησή τους να μετατίθενται σε ομοιόβαθμο θέση, σε νοσοκομεία εκτός των νομών Αττικής και Θεσ/νίκης με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ο μετατεθείς γιατρός καταλαμβάνει είτε κενή θέση ή θέση προς τούτο δημιουργουμένη με υπουργική απόφαση. Προϋπόθεση για τη μετάθεση είναι η εντοπιότης και η συνυπρέπηση επί γεγάμων".

Άρθρο 40 Κατάργηση διατάξεων

Από της ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 41 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Μόχονος, 18 Ιουλίου 1992

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΣΩΤ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΙΩ. ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝ. ΑΙΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Γ. ΣΟΥΡΛΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
N. ΚΛΕΙΤΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ
A. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
M. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ANNA ΦΑΡΟΥΔΑ-ΜΠΕΝΑΚΗ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 20 Ιουλίου 1992

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
M. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ